

Morele Verbeeldingskracht

1. Conceptbeschrijving

Het gekozen concept is idee 3: Mastodon account per community/stadsdeel. Dit houdt in dat de afdeling innovatie van de Gemeente Amsterdam aparte Mastodon-instances of accounts wil opzetten voor de verschillende gemeenschappen of stadsdelen. Het centrale doel is om een decentraal platform te creëren dat optimaal gebruikmaakt van de ActivityPub-standaard, rekening houdt met de publieke waarden van de Amsterdamse burger (zoals Transparantie, Inclusie en Soevereiniteit), en zorgt voor de integratie van publieke communicatie en dienstverlening.

2. Tarot kaarten

1. De Verrader

- Een burger verliest het vertrouwen in het platform wanneer een stadsdeel-account een kritische post verwijdt zonder duidelijke reden, waardoor de burger zich gecensureerd of onveilig voelt.
- Een hacker breekt in op een stadsdeel-account en post valse noodmeldingen. Dit leidt tot paniek en ondermijnt het vertrouwen van burgers in de veiligheid en betrouwbaarheid van de overheid.

2. De Katalysator

- Het platform handelt als katalysator voor verandering: de focus op online, snelle interactie verandert de sociale norm, waardoor de opkomst bij traditionele, offline burgerparticipatieavonden daalt.
- Door de communicatie uitsluitend op lokale stadsdeel-accounts te focussen, wordt de fragmentatie binnen de stad versterkt, waardoor de bereidheid tot gemeentelijke samenwerking afneemt.

3. De Hulphond

- De 'Hulphond' faalt inclusie. Als het platform niet actief meertalig is en de interface te complex is voor minder technische burgers, wordt een grote achtergestelde bevolkingsgroep uitgesloten van de dienstverlening.
- Buiten de primaire doelgroep: het management binnen de gemeente wordt niet voorzien van overkoepelende dashboards om alle stadsdelen te overzien, waardoor zij de impact van hun beleid op het individu niet kunnen monitoren.

4. De Vergetene

- Burgers die om welke reden dan ook de Mastodon-omgeving vermijden, worden de 'Vergetenen'. Hun perspectief ontbreekt in de directe feedbackloop van de gemeente, waardoor beleid eenzijdig wordt gevormd.
- Het platform vergeet de niet-digitale infrastructuur. Als alle aandacht naar Mastodon gaat, vallen budgetten voor traditionele, toegankelijke communicatiekanalen weg, wat een grotere maatschappelijke uitsluiting veroorzaakt.

5. De Grote Boze Wolf

- Een spammer (de 'Grote Boze Wolf') ontdekt een zwak punt in de ActivityPub brievenbus en overspoelt het stadsdeel-account met duizenden spam posts. Dit maakt het kanaal niet bruikbaar voor normale burgers.
- Criminelen gebruiken de vertrouwde status van het stadsdeel-account om burgers met gerichte phishing-berichten tot doelwit te maken, waarbij ze hun gemeentelijke autoriteit misbruiken om geld te ontfutselen.

6. De Sirene

- De 'Sirene' moedigt verslavend gedrag aan. De constante stroom van push-notificaties over lokale gebeurtenissen creëert FOMO bij de burger, dit leidt tot overdreven gebruik en verstoring van de werk-privébalans.
- De ambtenaar die de stadsdeel-accounts beheert, voelt de druk om altijd online te zijn. De afwezigheid van duidelijke grenzen leidt tot chronische stress en burn-out, omdat de Sirene de ambtenaar constant lokt.

7. De Superfan

- Een groep 'Superfans' (bijvoorbeeld een extreem-lokale politieke groep) vormt een onlinegroep en gebruikt het platform om burgers met afwijkende meningen te intimideren en te overstemmen, waardoor de gebruiksregels worden ondermijnd.
- De gemeenschap van Superfans kan te invloedrijk worden en de dialoog domineren, waardoor hun gepassioneerde, maar potentieel extreme,

standpunten de officiële 'publieke opinie' van het stadsdeel lijken te zijn, wat de democratische representatie schaadt.

8. De Beste Vrienden

- Het platform vervult een rol die voorheen door een persoon werd vervuld (bijv. de wijkagent). Dit creëert een te informele relatie tussen burger en overheid, wat leidt tot ongepaste, persoonlijke eisen aan de ambtenaar.
- De snelheid van de communicatie op het platform kan de interne relatie en samenwerking tussen de stadsdelen en de centrale gemeente verslechteren, door elkaar snel voor voldongen feiten te plaatsen of foutieve informatie te delen.

9. Het Schandaal

- De slechtste nieuwskop: "Honderden privéberichten van burgers naar Mastodon-brievenbus Gemeente Amsterdam op straat: soevereiniteit in gevaar". Dit is een schandaal dat de publieke waarde van Soevereiniteit en het vertrouwen in de overheid vernietigt.

10. De Megahit

- Als 80% van de inwoners het platform gebruikt, genereert dit een immense dataset van lokale, gevoelige burgerinformatie. Het massale gebruik onthult onbedoeld patronen in de sociale structuur die misbruikt kunnen worden voor surveillance.
- De technische last van een 'Megahit' vereist enorme servercapaciteit en beheer, wat de Gemeente Amsterdam in onhoudbare en onvoorspelbare kosten drijft, waardoor de financiële houdbaarheid van het project onthuld wordt.

11. De Radioster

- Het succes van de Mastodon-accounts als direct communicatiekanaal vervangt traditionele, lokale journalistiek. De functie van de journalistiek als kritische waakhond verdwijnt, wat een negatieve invloed heeft op onze democratie.
- De rol van de centrale Communicatieafdeling bij de gemeente (de 'Radioster') verdwijnt. Dit leidt tot een interne onzekerheid en angst om de baan te verliezen, wat de motivatie van ambtenaren schaadt.

12. Moeder Natuur

- De noodzaak om 24/7 alle Mastodon-instances van de stadsdelen te hosten, te monitoren en te archiveren, moedigt niet-duurzaam gedrag aan. De

constante energiebehoefte voor de servers heeft een negatieve milieu-impact die niet meegenomen is in het ontwerp.

- Het platform faalt om de 'feedback van de natuur' op te vangen. Er zijn geen mechanismen ingebouwd om burgers te laten communiceren over lokale milieuproblemen (bijv. geluidsoverlast, vervuiling) of om deze data direct te tonen.

3: Ethische overwegingen

1. Digitale Uitsluiting en Inclusie

Het Probleem: Het opzetten van Mastodon-accounts per stadsdeel, ondanks de focus op publieke waarden zoals Inclusie, creëert het risico dat burgers die niet actief zijn op Mastodon of die digitaal minder geletterd zijn de 'Vergetenen' worden. Deze groep wordt dan uitgesloten van essentiële lokale communicatie, waardoor het platform feitelijk faalt als 'Hulphond' voor een achtergestelde bevolkingsgroep.

De Concrete Ontwerpaanpassing: Om dit te voorkomen, wordt de communicatie geïntegreerd met de gemeentelijke website.

- Lezen: De posts van de Mastodon stadsdeel-accounts worden automatisch en realtime gespiegeld naar een leestoegankelijke, statische sectie op de officiële gemeentelijke website van het betreffende stadsdeel (zonder dat een inlog is vereist).
- Schrijven: De 'ActivityPub brievenbus' voor input wordt aangevuld met een niet-Mastodon 'Light' formulier op de gemeentelijke website. Burgers kunnen via dit eenvoudige formulier input leveren, die vervolgens intern wordt verwerkt of als 'toot' (met bronvermelding) op Mastodon verschijnt. Dit garandeert dat de stem van elke burger, ongeacht hun digitale voorkeur, wordt gehoord.

2. Manipulatie Spam

Het Probleem: De decentrale aard van Mastodon en de open 'ActivityPub brievenbus' maken het platform kwetsbaar voor kwaadwillende actoren, de 'Grote Boze Wolf'. Georganiseerde groepen ('Superfans' of 'Trollen') kunnen de gemeenschapsdiscussies destabiliseren met spam, desinformatie of gecoördineerde aanvallen, waardoor de integriteit van de burgerparticipatie wordt ondermijnd.

De Concreet Ontwerpaanpassing: Om de integriteit van de formele burgerinput te beschermen, wordt verplichte verificatie ingesteld voor de formele inputkanalen.

- De brievenbus wordt uitsluitend opengesteld voor gebruikers die hun identiteit hebben geverifieerd. Deze verificatie kan bestaan uit een eenmalige login via DigiD, of een koppeling van de Mastodon-account aan een officieel e-mailadres van de burger, zoals ook wordt gezegd in de initiële contactfase met stakeholders. Dit verhoogt de drempel voor massaal misbruik en trolling, en zorgt ervoor dat de gemeente weet met wie zij praat wanneer het om formele input gaat.

3. Gebrek aan Inzicht in Besluitvorming

Het Probleem: Een kernwaarde van het concept is Transparantie. Zonder duidelijk proces wordt de verwerking van burgerideeën echter een 'Zwarte Doos'. Burgers die ideeën inzenden via de ActivityPub brievenbus hebben geen inzicht in wat er vervolgens met hun input gebeurt. Hun idee kan onbeantwoord blijven hangen in de feed (De Ghost), wat het vertrouwen in de gemeentelijke belofte van transparantie schaadt.

De Concreet Ontwerpaanpassing: Er wordt een transparant statusvolgsysteem ingevoerd.

- Elke formeel ingezonden post via de 'ActivityPub brievenbus' krijgt automatisch een uniek nummer.
- De gemeente implementeert een publieke statuspagina (bijvoorbeeld op de gemeentelijke website) waarop burgers met dit unieke nummer de voortgang van hun idee kunnen volgen. Dit systeem toont in welke fase het idee zich bevindt (bijv. 'Ingezonden', 'In Behandeling bij Afdeling X', 'Afgehandeld'), inclusief de afdeling die het behandelt en een geschatte reactiedatum. Dit maakt het interne proces transparant en garandeert dat ideeën niet 'vergeestelijken'.